

УДК 342.951:314.74(477)

С. Г. БОЖОК,

кандидат юридичних наук, старший викладач кафедри тактико-спеціальної підготовки Харківського національного університету внутрішніх справ

Д. Г. БОЖОК,

старший лейтенант поліції,

старший інспектор з особливих доручень Сектору організації відбору та проведення атестування поліцейських Управління кадрового забезпечення ГУ НП в Херсонській області

ОСОБЛИВОСТІ ПІДГОТОВКИ ПОЛІЦЕЙСЬКИХ В УМОВАХ СТВОРЕННЯ НОВОЇ СИСТЕМИ МВС УКРАЇНИ ТА ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ НОВОГО ПОКОЛІННЯ

Розглянуто проблемні аспекти підготовки поліцейських в сучасних умовах на основі аналізу чинного законодавства України.

Ключові слова: *Національна поліція України, підвищення кваліфікації, післядипломна освіта, стажування, професійне навчання.*

В умовах створення нової системи професійної підготовки майбутніх поліцейських за зразком підготовки поліцейських зарубіжних країн особливої уваги потребує питання створення якісної системи відбору та подальшої підготовки поліцейських.

Особливістю сучасної системи відбору фахівців є набір за новою методикою, а саме осіб без спеціальної першопочаткової підготовки і спеціальних знань та вмінь.

Окрему увагу необхідно приділити питанням особливості становлення професійної спрямованості кожного майбутнього поліцейського та подальшого професійного становлення. Особливу турботу викликає те, що серед нових поліцейських наявні люди різних професій та профорієнтаційного спрямування. Їх мотивація для проходження служби в поліції не завжди відповідає покликанню, здібностям та сутності поліцейської служби.

Питання правового забезпечення, порядку організації та проходження професійного навчання поліцейськими досліджували такі вчені: О. Бандурка, І. Голосніченко, В. Медведєв, І. Шруб та ін.

Законом України «Про Національну поліцію» та відомчими нормативно-правовими актами, зокрема наказами МВС України № 105 від 16.02.2016 року та № 1631 від 25.12.2015 року, визначено загальні аспекти організації комплексної та принципово нової системи відбору на конкурсній основі бажаючих служити в лавах Національної поліції, а також їх подальша підготовка на базі навчальних закладів системи МВС України.

Починається підготовка майбутніх поліцейських ще на етапі організації конкурсного відбору, який здійснюють безпосередньо ГУНП в областях, а точніше новостворені у січні 2017 року сектори організації відбору та проведення атестування поліцейських, а також постійно діючі в кожному ГУНП поліцейські комісії.

Відповідно до Закону України «Про Національну поліцію» передбачено наступні види підготовки поліцейських [1]:

1. Первинна професійна підготовка
2. Підготовка у ВНЗ зі специфічними умовами навчання
3. Післядипломна освіта
4. Службова підготовка

Окрім цього, відповідно до Закону України «Про Національну поліцію» однією з основних складових післядипломної освіти поліцейських є стажування.

Стажування проводиться за місцем роботи або в інших органах і підрозділах поліції, вищих навчальних закладах, науково-дослідних установах МВС України, училищах професійної підготовки та навчальних центрах, на базі інших центральних органів виконавчої влади, на займаних посадах або на посадах, на які працівників передбачається згодом призначити.

Відомчі нормативно-правові акти МВС України визначають стажування як вид навчання, який здійснюється з метою набуття працівниками поліції практичних навичок і умінь для виконання функціональних обов'язків на займаній посаді, перед призначенням на вищу посаду або при перепризначенні в іншу службу .

Відповідно до вже згаданих нормативів, стажування проходять:

1. працівники поліції, зараховані до кадрового резерву, для просування по службі;
2. особи, які вперше призначені на посади керівного та науково-педагогічного складу;
3. інші працівники поліції – при призначенні на нову посаду ,у тому числі до підрозділів, які здійснюють протидію корупції.

Однак, на сьогоднішній день організаційно-правове визначення стажування в нормативно-правових актах МВС України чітко не сформульоване. Це викликає багато запитань щодо чіткого сприйняття та наступного виконання заходів в цьому напрямку. Адже, питання проходження стажування торкається кожного працівника поліції та є надважливою складовою професійної підготовки сучасних поліцейських.

Відповідно до Положення про організацію первинної професійної підготовки поліцейських, яких вперше прийнято на службу в поліцію, визначаються порядок і умови проходження *первинної професійної підготовки поліцейських*[2].

Згідно зазначеного Положення, поліцейські, яких вперше прийнято на службу в поліції, проходять професійну підготовку з метою набуття ними спеціальних навичок, необхідних для виконання повноважень поліції, у тому числі відповідну спеціальну підготовку щодо зберігання, носіння, застосування і використання вогнепальної зброї.

Цим документом визначено також місце проведення професійної підготовки. Вона організовується і проводиться на базі установ (закладів) Національної поліції, що діють для забезпечення організації відповідної спеціальної підготовки вперше прийнятих на службу в поліції, підвищення кваліфікації і перепідготовки молодшого складу поліції, а також проведення окремих видів службової підготовки поліцейських (далі - заклади професійної підготовки).

Проходження поліцейським професійної підготовки підтверджується довідкою про закінчення первинної професійної підготовки, яка в обов'язковому порядку долучається до його особової справи.

На нашу думку, слід звернути особливу увагу на питання, пов'язане з відрахуванням слухача з причин його відсутності на заняттях більше 14 календарних днів через хворобу або за сімейними обставинами. У цьому випадку (якщо даний факт підтверджується відповідним документом) поліцейський повертається до органу (закладу, установи) поліції, з якого він був направлений.

Поліцейський, відрахований із закладу професійної підготовки через зазначені вище обставини, може бути повторно направлений для проходження професійної підготовки. В свою чергу, орган поліції, який направив такого слухача на навчання, зобов'язаний вирішити питання щодо доцільності подальшої служби такою особою, яке зазвичай вирішується просто звільненням зі служби в лавах Національної поліції. Це, в свою чергу, призводить до неефективного використання системи прозорого відбору кандидатів на службу до поліції та зводить нанівець всі зусилля працівників кадрових підрозділів.

В цьому положенні ми вбачаємо проблему, адже завдяки такому механізму значно затягується час реального початку виконання новоспеченим поліцейським своїх професійних обов'язків. Якщо зважити ще і на те, що під час проходження професійної підготовки слухач отримує заробітну плату, то видається більш слушним розробити більш дієвий механізм вирішення цього питання та віднайти альтернативні варіанти вирішення цієї проблеми. Це, на нашу думку, скоротить не лише витрати часу на якісну підготовку майбутніх поліцейських, а й мінімізує витрати бюджетних коштів.

Підготовка у ВНЗ зі специфічними умовами навчання

Згідно Закону України «Про Національну поліцію» підготовка фахівців у вищих навчальних закладах зі специфічними умовами навчання проводиться на підставі контракту про здобуття освіти між навчальним закладом, відповідним органом поліції та особою, яка навчається

Післядипломна освіта поліцейських здійснюється на загальних засадах, визначених Законом України «Про вищу освіту», з урахуванням особливостей та складається з:

- Спеціалізації;
- Перепідготовки;
- Підвищення кваліфікації;
- Стажування.

Післядипломна освіта поліцейських здійснюється безпосередньо в підрозділах поліції або в навчальних закладах.

Поліцейські зобов'язані проходити підвищення кваліфікації за відповідним напрямком службової діяльності:

- 1) Не рідше одного разу раз на три роки;
- 2) Перед призначенням на керівну посаду, у тому числі вищу керівну посаду.

Важливим, на нашу думку, і водночас вельми вірним є положення про те, що поліцейські, які не пройшли підвищення кваліфікації, не можуть бути призначені на вищу посаду.

Поліцейські, які не виконали відповідну навчальну програму під час підвищення кваліфікації, не можуть бути призначені на відповідну посаду, а також можуть бути направлені знову для її проходження не раніше ніж через рік.

Підвищення кваліфікації поліцейських здійснюється у вищих навчальних закладах із специфічними умовами навчання за відповідними програмами, затвердженими Міністерством внутрішніх справ.

Порядок організації післядипломної освіти поліцейських встановлюється Міністерством внутрішніх справ України.

Висновки: Можемо зазначити, що питання нормативно-правового забезпечення прийняття на службу до поліції потребує подальшого удосконалення відповідно до сучасних умов. Так, наприклад потребує удосконалення правове регулювання проходження стажування працівниками поліції. Пріоритетним напрямком також є створення більш сучасної системи підвищення кваліфікації для діючих працівників поліції відповідно до потреб запровадження міжнародних стандартів та Європейських освітніх норм в галузі поліцейської освіти.

СПИСОК БІБЛІОГРАФІЧНИХ ПОСИЛАНЬ

1. *Про Національну поліцію. Закон України від 02.07.2015 №580-VII [Електронний ресурс]. – режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/580-19>.*
2. *Положення про організацію первинної професійної підготовки поліцейських, яких вперше прийнято на службу в поліції: Наказ МВС України від 16.02.2016 № 105 [Електронний ресурс]. – режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/072.8>*
3. *Про організацію добору (конкурсу) та просування по службі поліцейських Наказ МВС України від 25.12.2015 № 1631 [Електронний ресурс]. – режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/053.7>*

Надійшла до редколегії 24.03.2017

БОЖОК С. Г., БОЖОК Д. Г. ОСОБЕННОСТИ ПОДГОТОВКИ ПОЛИЦЕЙСКИХ В УСЛОВИЯХ СОЗДАНИЯ НОВОЙ СИСТЕМЫ МВД УКРАИНЫ И ПОДГОТОВКИ СПЕЦИАЛИСТОВ НОВОГО ПОКОЛЕНИЯ

Рассмотрены проблемные аспекты подготовки полицейских в современных условиях на основе анализа действующего законодательства Украины.

Ключевые слова: *Національна поліція України, підвищення кваліфікації, післядипломне образование, стажировка, профессиональное обучение.*

BOZOK S. G., BOZOK D. G. THE PECULIARITIES OF TRAINING THE POLICE OFFICERS IN TERMS OF CREATION THE NEW SYSTEM OF MINISTRY OF INTERNAL AFFAIRS OF UKRAINE AND TRAINING SPECIALIST OF NEW GENERATION

Problematic aspects of police training in modern conditions are considered by analyzing the current legislation of Ukraine.

Keywords: *The national police of Ukraine, professional development, graduate, education, internships, professional training, extreme conditions.*